

Poročilo z mednarodne meteorske konference-IMC, Oostmalle Belgija

Letošnjo IMC je organiziralo belgijsko astronomsko društvo: Volkssterrenwacht-Urania iz Antverpna. Udeležilo se nas je 90 slušateljev iz Evrope, Azije ter Severne in Južne Amerike. Iz Slovenije smo bili 4 udeleženci, poleg mene so bili še Mihaela Triglav Čekada, Urška Pajer in Javor Kac.

Uvodno predavanje o raziskavah meteorskega kraterja Chicxulub-na polotoku Jukatan v Mehiki je imel prof. geologije dr. Philippe Claeys iz Bruseljske univerze. Na osnovi raziskovanj vzorcev kamnin iz naftnih vrtin nam je prikazal učinek padca meteorita na globalni ekosistem Zemlje.

Na konferenci smo s kratkimi poročanji obravnavali 4 poglavja s področja opazovanj meteorjev: 1. opazovanja s pomočjo radijskih valov; 2. vizualna opazovanja; 3. video in fotografska opazovanja ter meteorski potoki; 4. posebna poglavja, kjer smo obravnavali vpliv svetlobnega onesaženja na meteorska opazovanja, meteorji v Marsovem ozračju, simulacijo meteorskih rojev v ozračju Marsa in na koncu smo zaključili z "astro poezijo" ter zapeli našo IMO himno.

Slovinci smo imeli dve predavanji. Mihaela je poročala o video opazovanjih meteorskega roja Kapa Kignidov. Za analizo je vzela preko 77.000 meteorjev iz baze podatkov, ki jo vodi Sirko Molau, kjer so zajeti tudi meteorji slovenskih video opazovalcev (Kac in Slavec), drugo poročilo je imel Javor o vizualnih opazovanjih letošnjih Perzeidov.

Udeleženci konference IMC 2005.

Tudi obvezen izlet ni manjkal. V petek smo v čudovitem sončnem popoldnevu obiskali zgodovinsko belgijsko mesto Lieer. Poleg mesta smo si ogledali

spominsko hišo in stolp z uro, kjer je delal znameniti urar Louis Zimmer (1888–1970). On je izdelal čudežno astronomsko uro, eno izmed 7 čudes svetov, ki je bila leta 1938 razstavljena na Svetovni razstavi v New Yorku. Ura je visoka 4,87 m in tehta 2041 kg, ima 93 številčnic ter 14 avtomatov. Ena od številčnic kaže tudi čas presesije Zemlje, številčnica je razdeljena na 360°, mali kazalec na uri se za eno črtico premakne v 71,66 leta za cel krog potrebuje celih 25.800 let, to je najpočasnejša ura na svetu.

Tisti bolj sladki smo šli še na okusne faffle, drugi pa na odlično belgijsko pivo, ki ga imajo čez 750 vrst.

Ob koncu konference smo določili tudi datum naslednje, ki bo v mestu Roden na severovzhodu Nizozemske od 14. do 17. septembra 2006. IMC ima letos tudi prenovljeno spletno stran: <http://www.imo.net>.

Zahvaljujem se AD Javornik, ki mi je plačalo participacijo za IMC.

Stane, stane.slavec@gmail.com

Planeti v decembru 2005

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna	
	vzhod	zahod	vzhod	zahod
1. 12.	7:25	16:18	7:25	15:45
5. 12.	7:28	16:17	11:25	20:14
10. 12.	7:33	16:16	13:15	1:33
15. 12.	7:37	16:17	15:40	7:45
20. 12.	7:41	16:18	20:57	11:04
25. 12.	7:43	16:21	1:18	12:25
30. 12.	7:44	16:25	7:30	15:15

- ★ **Merkur** je viden zjutraj. Na začetku in koncu meseca vzhaja okoli pol sedmih, sredi meseca pa nekaj pred šestimi; takrat se iz ozvezdja Tehtnice preseli v ozvezdje Škorpiona.
- ★ **Venera** je decembra Večernica. Sprva zahaja kmalu po sedmi, konec meseca pa še nekoliko prej, okoli pol sedmih. Sredi meseca se iz ozvezdja Strelca preseli v ozvezdje Kozoroga.
- ★ **Mars** je v ozvezdju Ovna sprva viden do petih zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj; konec meseca ga lahko opazujemo do približno treh.
- ★ **Jupiter** je viden zjutraj. V začetku decembra vzhaja nekaj pred peto, nato pa vse bolj zgodaj; konec meseca vziđe kmalu po tretji. Giblje se v ozvezdju Tehtnice.
- ★ **Saturn** sprva lahko opazujemo od devetih, nato pa vzhaja vedno bolj zgodaj; konec meseca vziđe okrog sedmih in je v ozvezdju Raka lepo viden vso noč.

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 15. 11. 2005 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

VIDEO METEORSKA OPAZOVANJA IN PREDSTAVITEV IMC 2005

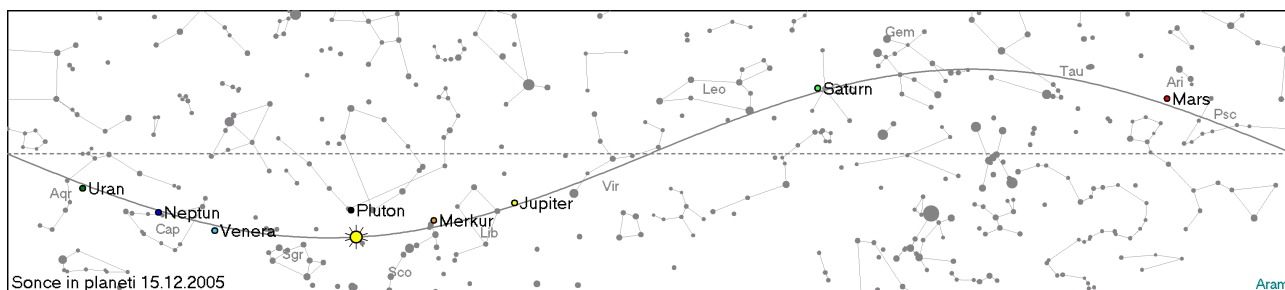
Mihaela Triglav Čekada, Stane Slavec

Predstavljena bo analiza video opazovanj Mednarodne meteorske organizacije v katerih so vključena tudi video opazovanja Slovencev Javorja Kaca in Staneta Slavca. Na primeru meteorskih rojev Kappa Cygnidov, Tauridov, Piscidov in Pegazidov bo predstavljena uporabnost IMO video podatkov iz let 1993–2004.

Kot posledek k predavanju pa bo predstavljeno tudi dogajanje na Mednarodni meteorski konferenci IMC 2005, ki se je odvijala septembra v kraju Oostmalle v Belgiji.

Vabljeni!

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

* **Uran** je sprva viden do pol polnoči, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide okoli pol devetih. Nahaja se v ozvezdju Vodnarja.

Začetek zime 21.12. ob 19:35.

14. decembra nastopi meteorski roj Geminidov s 120 utrinki na uro.

Urška, urska.pajer@yahoo.com

Meteorji v decembru 2005

σ -Hidridi – HYD

σ -Hidridi so aktivni od 3.12. do 15.12. z vrhuncem 12.12. (nedelja/ponedeljek). Takrat ZHR doseže 2, radiant pa se nahaja na $\alpha = 127^\circ$ in $\delta = +2^\circ$, kar je okrog 10° vzhodno od Prokiona (α Malega psa). Novejše raziskave namigujejo, da lahko maksimum pričakujemo tudi do 6 dni pred tem uradnim datumom. Ob maksimumu je Luna samo tri dni pred ščipom, a kljub temu jih lahko opazujemo v zgodnjih jutranjih urah, ko Luna že zaide.

Geminidi – GEM

Geminidi so aktivni od 7.12. do 17.12.. Maksimum dosežejo 13.12. (ponedeljek/torek) od 2^h 20^m do 4^h 30^m UT z ZHR 120. Njihov radiant se nahaja na $\alpha = 112^\circ$ in $\delta = +33^\circ$. Geminidi so dokaj počasni in svetli meteorji. Njihovo matično telo je asteroid 3200 Phaethon, zato pri njih me

moremo pričakovati meteorjev, ki za sabo puščajo dlje časa trajajoče sledi (kot pri Leonidih). Opazovanja bo močno ovirala Luna, saj je 15.12. polna.

Ursidi – URS

Aktivni so med 17.12. in 26.12., z maksimumom 22.12. ob 13^h UT in ZHR 10 (občasno se lahko dvigne tudi do 50). Dva največja maksimuma Ursidov so opazili v letih 1945 in 1986, nekaj manjših povečanj povprečne aktivnosti pa so opazili tudi letih: 1988, 1994 in 2000. Njihov radiant se nahaja na $\alpha = 217^\circ$ in $\delta = +76^\circ$, to je v Malem Vozu in jih zato lahko opazujemo vso noč. Luna je 23.12. v zadnjem krajcu. Ursidi so srednje hitri in šibki.

Mihaela, mtriglav@yahoo.com

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejema jo brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov ne lektoriramo / stavljen v L^AT_EX_u